

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลของทุกประเทศตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพของประชากรในอนาคต จึงได้ทุ่มเทพลังความคิดที่จะปรับปรุงการศึกษาในระดับนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2521 : คำนำ) นอกจากนี้ผลการวิจัยเกี่ยวกับเด็กยังพบว่า ในระยะ 5 ปีแรกของชีวิต เป็นระยะสำคัญในการวางรากฐานบุคลิกภาพ และเป็นระยะที่เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับวัยอื่น โดยเฉพาะพัฒนาการทางสติปัญญา การปลูกฝังสิ่งที่ค้ำจุน กำนัลทัศนคติ ค่านิยม จริยธรรม จะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการในระยะต่อไป (เขาวพา เกษะคุปต์ 2523 : 44-45) ดังนั้นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยจึง ควรเป็นการจัดประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม เพื่อเตรียมให้พร้อมที่จะเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น โดยช่วยให้เด็กมีพัฒนาการการเรียนรู้ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ พร้อมทั้งเป็นการช่วยสร้างลักษณะนิสัยที่ดีงาม เพื่อเป็นพื้นฐานของการเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพของชาติ (พูนสุข บุญสวัสดิ์และคณะ 2523 : 3)

นักการศึกษาที่ศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยต่างมีความเห็นสอดคล้อง และสนับสนุนเรื่องการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก บลูม (Bloom) พบว่าช่วงอายุ 0-5 ปี เป็นวัยที่คุณลักษณะต่าง ๆ ของเด็กจะก่อรูปขึ้น หรือที่เรียกว่า *Formative year* โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัยนี้จะเจริญมากที่สุด ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม จะมีผลให้ระดับสติปัญญาของเด็กแตกต่างกันมากในช่วงอายุดังกล่าว (นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข 2522 : 7-21) นอกจากนี้อีริกสัน (Erikson) ได้พบว่าเด็กวัย 2-6 ปี เป็นระยะการริเริ่ม เด็กจะพัฒนาความสามารถในการพูด การเรียนรู้ และการปรับตัวโดยอาศัยความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความอยากรอง เป็นเครื่องช่วยในการเรียนรู้

ให้เป็นไปโดยไม่หยุดยั้ง เด็กจะเริ่มมีจินตนาการในการแสดงออกในทางสร้างสรรค์
คุณลักษณะเหล่านี้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองของเด็กต่อไปข้างหน้า (สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 25)

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดบริการด้านต่าง ๆ เพื่อให้
โอกาสเด็กได้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาอย่างเต็มที่และเตรียม
ความพร้อมสำหรับอนาคต เปสตาลอซี (Pestalozzi) ผู้ริเริ่มความคิดเรื่องการ
เตรียมความพร้อม มีความเชื่อว่า เด็กแต่ละคนมีความสนใจและความต้องการในการ
เรียนรู้ที่แตกต่างกัน การสอนที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของเด็กคือการสอนเนื้อหาตาม
ลำดับเวลาที่เหมาะสมไม่เร่งเด็กไว้เมื่อพร้อมที่จะเรียน และไม่ให้ความรู้มากเกินไปเมื่อ
เด็กยังไม่พร้อมที่จะรับ แต่ควรจะให้เวลาและประสบการณ์ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วย
ตนเองเป็นการสอนจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม (พูนสุข บุญสวัสดิ์และคณะ 2523 : 6 ;
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 73) เกเซลล์ (Gesell) เน้นว่าเด็ก
ต้องพัฒนาไปตามขั้นตอนของธรรมชาติหรือแผนการเจริญเติบโต (Growth plan)
ซึ่งมีลักษณะเฉพาะในแต่ละชั้น ถ้าโรงเรียนสามารถจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแผนการ
เจริญเติบโตนั้นได้ จะเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแก่เด็กวัยนี้ (นิคม ทาแดง
2526 : 67) ดังนั้นการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กที่เริ่มเข้าสู่โรงเรียนอนุบาล หรือ
ศูนย์เด็ก ผู้จัดประสบการณ์ต้องศึกษาพัฒนาการทุกด้านของเด็ก โดยเฉพาะพัฒนาการทาง
สติปัญญา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเด็ก ช่วยให้เกิดการเรียนรู้
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่ได้รับความสนใจ และใช้เป็นแนวทางในการ
จัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียเจต์ (Piaget)

ตามแนวคิดของเปียเจต์นั้น เน้นให้เด็กมีโอกาสพัฒนาประสาทสัมผัสผ่าน
การรับรู้และเคลื่อนไหว โดยการใช้อุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความคิด
ของเด็ก และเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา เปียเจต์ได้แบ่งพัฒนาการทาง
สติปัญญาเป็น 4 ชั้น แต่ละชั้นมีลักษณะแตกต่างกัน การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
ไม่ข้ามชั้น แต่อัตราการพัฒนาของแต่ละบุคคลอาจช้าหรือเร็วแตกต่างกันและพัฒนาการ

ในชั้นหนึ่ง ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการในชั้นต่อไป (กิ่งฟ้า สินธุวงษ์ 2526 : 138-142)

พัฒนาการทางสติปัญญาตามทฤษฎีของเพียเจต์ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก คือการจักประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ ขั้นตอนปฏิบัติการ (Preoperational stage) เป็นระยะที่เด็กมีอายุระหว่าง 2-7 ปี จะมีพัฒนาการทางคำกริยาและการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเข้าใจเรื่องสัญลักษณ์ต่าง ๆ เด็กเริ่มรู้จักการเลียนแบบพฤติกรรมจากบุคคลอื่น พฤติกรรมในระยะแรกของขั้นนี้จะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง แต่ลักษณะดังกล่าวจะลดน้อยลงเมื่ออายุประมาณ 6-7 ปี เพราะมีการปะทะสัมพันธ์กับสังคมมากขึ้น ในตอนปลายของขั้นนี้เด็กเริ่มเข้าสู่ระยะของการคิดอย่างมีเหตุผล มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวดีขึ้น รู้จักแยกประเภทและแยกชั้นของวัตถุ เข้าใจความหมายของจำนวนเลข เริ่มมีพัฒนาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ แต่ยังไม่แจ่มชัด เพราะความคึกคักส่วนใหญ่อยู่ภายใต้อิทธิพลของการรับรู้และยังไม่สามารถคิดแบบย้อนกลับ (ระวีวรรณ พ่วงวิจิตร 2524 : 15 ; อรธา วราวิทย์ 2525 : 13) ประสบการณ์ที่โรงเรียนอนุบาลหรือศูนย์เด็กเล็กให้เด็ก อาจแบ่งเป็น 3 ระยะ (สมใจ ทิพย์ชัยเมธา และราตี ทองสวัสดิ์ 2526 : 137-144) คือ

1. ระยะปฐมนิเทศ เป็นระยะสร้างความคุ้นเคยตั้งแต่วันแรก ๆ ของเด็ก กับสิ่งแวดล้อมใหม่ที่แตกต่างจากสิ่งแวดล้อมที่บ้าน เช่น บุคคล สถานที่ ระเบียบต่าง ๆ
2. ระยะเสริมประสบการณ์ เป็นระยะที่ครูจะเสริมประสบการณ์เดิมของเด็กที่มีอยู่หลังจากเด็กคุ้นเคยกับโรงเรียนหรือศูนย์แล้ว เพื่อให้ประสบการณ์เดิมมีความหมายเด่นชัดยิ่งขึ้น
3. ระยะขยายประสบการณ์ เป็นช่วยสุดท้ายของการเรียนในระดับชั้นอนุบาล เป็นการขยายประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวางเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนต่อไปในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ ระยะขยายประสบการณ์จะเน้นหนักการเตรียมความพร้อมด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์ ครูผู้สอนอาจจะมีวิธีการฝึกหลายวิธีและวิธีหนึ่งก็คือ การที่ครูสร้างแบบฝึกความพร้อมที่เกี่ยวกับด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์ให้นักเรียนฝึก

การฝึกเด็กให้มีความพร้อมด้านภาษามีความสำคัญมาก เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือช่วยในการติดต่อสื่อความหมายซึ่งกันและกันของมนุษย์บุคคลที่สามารถใช้ทักษะทางภาษาได้ดีย่อมจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น พัฒนาการทางภาษาเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งต้องอาศัยความพร้อมของอวัยวะในการได้ยิน อวัยวะที่ทำให้เกิดเสียง การประสานงานกันระหว่างกล้ามเนื้อมือและตา และการฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดทักษะ ทักษะทางภาษาแบ่งตามลักษณะการสื่อสารได้ 2 ภาค คือ ภาครับได้แก่ ทักษะการฟัง และการอ่าน ภาคแสดงได้แก่ ทักษะการพูดและการเขียน โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยต้องการการสร้างเสริมพัฒนาการในด้านกรฟังและการพูดมากที่สุด เพื่อให้พร้อมที่จะฟังและพูดในสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กิตติยวดี บุญชื้อ 2520 : 76-78)

การเตรียมความพร้อมด้านคณิตศาสตร์ให้เด็กปฐมวัยนั้นมีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะคณิตศาสตร์เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความคิดและความเข้าใจ มีโครงสร้างของการเรียนรู้จากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องที่ยาก แต่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน และมีภาษาที่ถูกกำหนดด้วยสัญลักษณ์ที่รัดกุม สามารถสื่อความหมายได้ (บุญตัน อยู่ธรมบุญ 2529 : 2) ดังนั้น การเตรียมความพร้อมด้านคณิตศาสตร์จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกการสังเกตเปรียบเทียบ ควบคู่กับความละเอียดรอบคอบ รู้จักคิดหาเหตุผล สามารถนำความรู้ไปใช้ในวิถีประจำวันและเป็นการเตรียมความพร้อมในการศึกษาคำนวณ เด็กปฐมวัยค่างก็ได้รับประสบการณ์ทางด้านคณิตศาสตร์จากที่บ้าน เช่น เลือกรองเล่นและเสียด้า รู้จักขอเงินจากผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ในบ้านช่วยผู้ปกครองจัดเก็บสิ่งของต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านี้ได้ช่วยฝึกการตัดสินใจ ซึ่งเป็นทักษะเบื้องต้นในการใช้เหตุผล (บุญเยี่ยม จิตรคอน 2526 : 245 ; เขียวพา เกษะคุปต์ 2528 : 71) การสร้างเสริมประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์จะมีส่วนช่วยให้เด็กปฐมวัยสามารถศึกษาคำนวณได้ด้วยวิธีทางคณิตศาสตร์ที่ถูกต้อง แม่นยำ มีความไว้วางใจ สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาของผู้ที่มีหน้าที่และความสนใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับ เด็กปฐมวัย พบปัญหาที่สอดคล้องกัน (สุภลักษณ์ วสันตวิวงศ์ 2514 ; ทวี แทนบุญ 2521 : พรพมา ภางาม 2522 ; สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 86-94) คือ ครูผู้สอนระควันในชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กเสียจำนวนมากมีวุฒิทาง

การศึกษาระดับอนุปริญา ครอบคลุมไม่เพียงแต่การอบรมการสอนชั้นเด็กเล็กหรือ
ชั้นอนุบาล ประกอบด้วยครูผู้สอนในระดัมนี้อาจจะหลายท่าน ทำให้เกิดปัญหาต่อการสอน
รวมทั้งการสร้างแบบฝึกความพร้อมสำหรับนักเรียนด้วย

จากนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานที่ปรากฏในแผนพัฒนาการศึกษาชาติ
แสดงให้เห็นว่า รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย
โดยส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาในระดับดังกล่าวให้กระจายไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ และ
รัฐได้เน้นการปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาด้วยการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
รูปแบบการกำหนดมาตรฐานของการพัฒนาเด็ก และในปีพุทธศักราช 2522 ซึ่งเป็นปี
เด็กสากล วงการผลิตหนังสือสำหรับเด็กอีกทั้ง มีสำนักพิมพ์ที่ผลิตหรือจัดทำหนังสือ
สำหรับเด็กเกิดขึ้นหลายแห่ง เช่น สำนักพิมพ์ปัญญา สำนักพิมพ์มรรคนเด็ก สำนักพิมพ์ทันอ
เป็นต้น ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมการจัดประกวดหนังสือสำหรับเด็กที่เด่น
ขึ้นทุกปี จากสาเหตุดังกล่าวนี้ทำให้มีผู้สนใจเขียนหนังสือสำหรับเด็กมากขึ้นและสำนักพิมพ์
ต่างก็เพิ่มจำนวนในการผลิต (นิศา ชูโต, กล่อมจิตต์ พลายเวชและกานต์มณี สักดิ์เจริญ
2524 : 40 ; วิริยะ สิริสิงห์ 2524 : 11) แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนจัดเป็น
สิ่งพิมพ์สำหรับเด็กประเภทหนึ่งที่สำนักพิมพ์เอกชนให้ความสนใจโดยผลิตเองหรือร่วมมือกับ
นักวิชาการต่าง ๆ ทำให้มีการผลิตแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนเป็นจำนวนมากโดยมี
ชื่อเรื่องต่าง ๆ กัน และทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสที่จะเลือกรื้อหนังสือสำหรับเด็กเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้วิจัยด้วยการส่งแบบสอบถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับการใช้แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนของโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนในระดับ
ชั้นอนุบาล ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการมีความ
คิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์มี
ประโยชน์มากในการช่วยเสริมประสบการณ์และเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก ทางโรงเรียน
ได้เลือกใช้แบบฝึกทั้งที่ผลิตจากหน่วยงานของราชการและสำนักพิมพ์เอกชน วิธีการเลือก
แบบฝึกมีหลายวิธี ได้แก่ ทางสำนักพิมพ์ส่งตัวอย่างแบบฝึกมาให้เลือก อาจารย์ใหญ่พิจารณา
เลือกด้วยตนเองจากร้านขายหนังสือประเภทแบบเรียน อาจารย์ใหญ่มอบหมายให้คณะครู
แต่ละระดับชั้นพิจารณาเลือกด้วยตนเอง

จะเห็นได้ว่าแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยได้รับความสนใจจากครูปกครองและครูผู้สอนเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้วิจัยสนใจและต้องการที่จะศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะของแบบฝึกตลอดจนเนื้อหาของแบบฝึกที่พิมพ์จำหน่ายระหว่างปีพุทธศักราช 2522 ถึง 2529 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้ปกครอง ผู้แต่ง และสำนักพิมพ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะและเนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่พิมพ์จำหน่ายระหว่างปีพุทธศักราช 2522 ถึง 2529

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์ แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาและทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัยที่พิมพ์จำหน่ายระหว่างปีพุทธศักราช 2522 ถึง 2529 โดยระบุสำนักพิมพ์หรือปีที่พิมพ์ชัดเจน ซึ่งมีแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจำนวนทั้งสิ้น 173 เล่ม

2. การวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์เฉพาะแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมทางการเรียนด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาและทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ที่รวมอยู่ในเล่มเดียวกันหรือแยกฝึกทักษะทั้งสองอย่างละเล่ม แต่ไม่ได้แยกวิเคราะห์เฉพาะทักษะย่อยทางการเขียนพยัญชนะและตัวเลข ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จะไม่วิเคราะห์แบบฝึกหัดคัดลายมือ

3. การวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจะวิเคราะห์เรื่องต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์ลักษณะของแบบฝึก ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อแสดงรายละเอียดค่านิยมทั่วไปของแบบฝึก การจัดรูปแบบ ตัวอักษรที่ใช้ ภาพประกอบที่ใช้ การจัดรูปแบบของแบบฝึก และคำชี้แจงในการบันทึกข้อมูล

3.2 วิเคราะห์เนื้อหาของแบบฝึกเพื่อศึกษาความครอบคลุมของเนื้อหา
ในการฝึกความพร้อมด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาและทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์

ชอกลงเบื้องต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นตารางวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา
องค์ประกอบของความพร้อมทางด้านการอ่านการเขียนรวมทั้งแนวการจัดประสบการณ์
ชั้นอนุบาลของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แนวและแผนการ
จัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ ทั้งนี้ถือว่าเป็นตารางวิเคราะห์ที่เชื่อถือได้สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ตรงตาม
ประสงค์เนื่องจากได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

ความจำกัดของการวิจัย

แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งนำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้
ผู้วิจัยได้รวบรวมจากสำนักพิมพ์และร้านจำหน่ายหนังสือทั้งของหน่วยงานของรัฐและเอกชนได้
จำนวนทั้งสิ้นเพียง 174 เล่ม ราคายาวไป 1 เล่ม จึงมีแบบฝึกความพร้อมทางการเรียน
สำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งนำมาวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 173 เล่ม เล่มที่ราคายาวไปเนื่องจาก
ยังอยู่ในระหว่างการจัดพิมพ์ ได้แก่ แบบฝึกความพร้อมภาษาไทยชั้นอนุบาลเล่ม 2 ของ
คร. สมบูรณ์ จิตพงษ์ และ คร. กมล ภูประเสริฐ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบฝึก หมายถึง แบบฝึกหัดที่มีตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้
นักเรียนฝึกหัดหรือแก้ปัญหา
2. แบบฝึกความพร้อมทางการเรียน หมายถึง แบบฝึกหัดที่เตรียมเด็กให้
พร้อมในการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นหนังสือที่พิมพ์โดยโรงพิมพ์ของหน่วยงาน
ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับ หรือพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เอกชน
จุดประสงค์ของหนังสือเพื่อเตรียมความพร้อมทางการเรียนหรือให้ประสบการณ์ทางการเรียน
ด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาและทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ไม่รวม
แบบฝึกคัดลายมือ

3. ลักษณะของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียน หมายถึง การจัดรูปเล่มตัวอักษรที่ใช่ ภาพประกอบที่ใช่ และการจัดรูปแบบของแบบฝึก
4. เนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียน หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยได้ เสนอให้กับผู้ใช่ซึ่งปรากฏอยู่ในวัตถุประสงค์ของผู้แต่งและในกิจกรรมที่ฝึกในแต่ละครั้งหรือแต่ละตอน
5. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 หรืออนุบาลปีที่ 2 รวมทั้งชั้นเด็กเล็ก ที่มีอายุระหว่าง 3 ถึง 6 ปี ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการเตรียมความพร้อมทางการเรียนก่อนจะเรียนในชั้นประถมปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาความรู้พื้นฐาน

1.1 รวบรวมความรู้จากเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของหน่วยงานในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิศนาคกรและจิตวิทยาของเด็กปฐมวัย และลักษณะหนังสือที่ดีสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางที่จะสร้างเครื่องมือในการวิจัยและอื่น ๆ

1.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยส่งแบบสอบถามความความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลของเอกชนเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย

1.3 คัดเลือกร้านจำหน่ายหนังสือ เพื่อเป็นแหล่งสำรวจรายชื่อและจำนวนแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ข้อหนึ่งของ การคัดเลือกจำหน่ายหนังสือแบบเรียน ดังนี้

1.3.1 เป็นร้านจำหน่ายหนังสือของสำนักพิมพ์เอกชนที่จัดแสดงและจำหน่ายหนังสือซึ่งสำนักพิมพ์ผลิตขึ้นเอง หรือ

1.3.2 เป็นร้านจำหน่ายหนังสือของสำนักพิมพ์เอกชนที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของตลาดหนังสือ เช่น ผลิตหนังสือที่ได้รับรางวัลในการประกวดหนังสือแห่งชาติ หรือ

1.3.3 เป็นร้านจำหน่ายหนังสือของหน่วยงานทางราชการ ได้แก่ ร้านศึกษาภัณฑ์ เป็นต้น

2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากรายชื่อแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจำนวน 285 เล่ม ซึ่งรวบรวมได้จากร้านจำหน่ายหนังสือตามเกณฑ์การคัดเลือกไว้ในข้อ 1.3 โดยคัดเลือกแบบฝึกความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยที่ละเอียดตามเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นหนังสือที่พิมพ์เป็นภาษาไทย ระหว่างปีพุทธศักราช 2522 ถึง 2529 โดยระบุชื่อสำนักพิมพ์หรือปีที่พิมพ์ชัดเจน และมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กในการเรียนภาษาไทยและ/หรือคณิตศาสตร์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 173 เล่ม ซึ่งแบ่งเป็นแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีเนื้อหาในการฝึกเฉพาะด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาจำนวน 53 เล่ม แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีเนื้อหาในการฝึกเฉพาะด้านทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์จำนวน 103 เล่ม และแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนที่มีเนื้อหาในการฝึกทั้งด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาและคณิตศาสตร์จำนวน 17 เล่ม

3. สร้างเครื่องมือวิจัยซึ่งเป็นการวางวิเคราะห์ลักษณะและเนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนประกอบด้วย

3.1 หัวข้อแสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์ลักษณะของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนด้านข้อมูลทั่วไปของแบบฝึก การจัดรูปเล่ม ตัวอักษรที่ใช้ภาพประกอบที่ใช้ การจัดรูปแบบของแบบฝึก และคำชี้แจงในการบันทึกข้อมูล

3.2 หัวข้อแสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์เนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษา ด้านทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ และคำชี้แจงในการบันทึกข้อมูล

3.3 นำหัวข้อแสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์ลักษณะและเนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทราจและพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมตลอดจนการไข่สำนวนภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำหัวข้อแสดงรายละเอียดในการวิเคราะห์ลักษณะและเนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับร่างครั้งที่ 2 พร้อมด้วยตัวอย่างของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษา และด้านทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ใหญ่หรงคุณวุฒิ 6 ท่านตรวจพิจารณาความถูกต้องและความครอบคลุมในค่านเนื้อหา การใช้สำนวนภาษา แล้วนำข้อ เสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยให้เป็นฉบับสมบูรณ์

3.5 ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย ด้วยการนำแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหีละเอิ่ม จำนวน 10 เล่ม ซึ่งแยกเป็นแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีเนื้อหาในการฝึกเฉพาะด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษา จำนวน 3 เล่ม แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีเนื้อหาในการฝึกเฉพาะด้านทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ จำนวน 4 เล่ม และแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีเนื้อหาในการฝึกทั้งด้านทักษะเบื้องต้นทางภาษาและคณิตศาสตร์ จำนวน 3 เล่ม มาวิเคราะห์ห้ 2 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์ เพื่อหาความเที่ยงในการวิเคราะห์

4. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหีละเอิ่มจนครบ 173 เล่ม ตามหัวข้อที่ปรากฏในตารางวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการเรียน โดยได้รับคำแนะนำอย่างละเอียดจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งถือว่ามีความตรงในการวิเคราะห์

5. วิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำข้อมูลจากตารางวิเคราะห์ลักษณะของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนและตารางวิเคราะห์เนื้อหาของแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนมาแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละของข้อมูลแต่ละรายการ

5.2 นำเสนอข้อมูลทั้งหมดด้วยตารางประกอบความเรียง

6. สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับครูและผู้บริหารที่จะเลือกใช้แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนให้เหมาะสมกับเด็ก
2. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะผลิตแบบฝึกความพร้อมทางการเรียนใน
ด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพและมีประโยชน์เหมาะสมกับวัยของเด็ก
3. เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอ้างอิงหรือวิจัยในงานที่เกี่ยวข้อง
กับการวิเคราะห์แบบฝึกความพร้อมทางการเรียนด้านอื่น ๆ
4. เป็นการเผยแพร่งานวิจัยในรูปแบบหนึ่งของการวิเคราะห์หนังสือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย